

To je najvažnejša vsebina knjige profesorja Horvata. Avtor je predvsem s historigičnega zrelišča obdelal zelo zanimiv, hkrati pa tudi izredno težak problem. Pri tem je spretno uporabljal znanstveni aparat, ki je na razpolago modernemu romanistu; glede interpolacijskih domnev zavzema pisec vobče umerjeno, toda kritično stališče. Na straneh 6—12 pod kraticami navedena literatura nazorno kaže, kako preporno je obravnavano vprašanje. Razen iz pravnih virov je pisec marljivo črpal tudi iz nepravniških del (kakor Ciceronovih spisov, Plavtovihi dram), ki so važna za proučevanje razvoja *bonae fidei* v predklasični dobi, ko skoro popolnoma manjka direktnih pravnih virov. V želji, da bi bil kar najbolj izčrpen, obravnava pisec tudi zgodovino posameznih pravnih likov (konsenzualnih kontraktov, zlasti kupne pogodbe) (41 ss.) in se s tem včasih nekoliko preveč oddalji od svojega vprašanja. Škoda, da pisec ni dodal knjigi stvarnega kazala in morda tudi pregleda virov; knjiga bi bila s tem mnogo pridobila.

Vse to pa so nevažne malenkosti. S svojo lepo knjigo je pisec podal zelo dragocen prispevek k razjasnitvi tako zamotanega problema in se častno uvrstil v krog modernih romanistov.

Dr. Viktor Korošec.

Annuario di Diritto comparato e di Studi Legislativi, vol. X, 2. Roma. 1941-XIX. Str. 785. Zajetni zvezek prinaša pregled naslednjih judikatur: francoske (1931), belgijske (1930—1931), avstrijske (1929 do 1931) in nemške (1931) ter skuša počasi izpolniti vrzel, ki je nastala, ker je pričelo pred leti izhajati isto gradivo iz novejših let.

Annuario di Diritto comparato e di Studi legislativi, vol. XI, 2. Roma. 1941-XIX. Str. 451. Ta zvezek je posvečen raznim zakonodajam, ki iz istih razlogov niso bile objavljene že poprej. Pregledi zakonodaj so tile: švicarski za l. 1931, belgijski za l. 1931, češkoslovaški za l. 1930 do 1931, romunski za l. 1930—1931, nemški za l. 1931, jugoslovanski za l. 1931, norveški za l. 1930—1931, nizozemski za l. 1931 in poljski za l. 1929—1931. Pregled za Jugoslavijo je zaključek poprejšnjih za leta 1925 do 1930 in ga je sestavil kakor omenjene prof. dr. R. Sajovic.

Bogoslovska smotra. Zagreb. 1942. God. XXX. br. 1.

Ekonomist. Zagreb. 1941. God. VII. br. 7—8—9.

Mjesečnik. Zagreb. 1941. God. LXVII. br. 10—11—12.

Mjesečnik. Zagreb. 1942. God. LXVIII. br. 1—2.

Rivista di Diritto privato. Padova. 1942—XX. Anno XII. N. 1—2.

Razne vesti.

Domovinstvo državnih in samoupravnih uslužbencev ter duhovnikov. Državni uslužbenci in javni samoupravni uslužbenci kakor tudi duhovniki so že po zakonu domovinsko pristojni v občini, v kateri je njih stalni službeni sedež (gl. § 16 zakona o občinah in § 12 zakona o mestnih občinah). Vendar pozna zakon tudi izjeme od tega načela.

Poročena uslužbenka je pristojna v občino, v katero je pristojen njen mož. Njen službeni sedež nima na njeno domovinstvo nobenega vpliva.

Uslužbenec oziroma duhovnik ima pravico, da v roku treh mesecev od dne odločbe o spremembi službenega sedeža po svoji volji

podaj izjavo, da obdrži staro domovinstvo. Kje naj poda tako izjavo, v zakonu ni rečeno. Za tako izjavo morajo zaznati stara domovinska občina, nadalje občina, v kateri je novi službeni sedež, in končno službeno oblastvo uslužbenca. Zadošča, ako uslužbenec poda svojo izjavo o pridržanju starega domovinstva pri enem od teh treh mest. Po besedilu zakona, ki govori le o „spremembi službenega sedeža“, ima uslužbenec pravico v določenem roku pridržati si staro domovinstvo samo ob premestitvi iz ene občine v drugo. Gotovo pa je v skladu z duhom zakona, če se uslužbencu prizna tudi pravica, da si v roku treh mesecev od dne odločbe o sprejemu v službo pridrži domovinstvo v občini, v katero je bil pristojen pred sprejemom v službo.

Domovinstvo, katero si je uslužbenec po svoji volji tako pridržal, prestane, če uslužbenec stanuje deset let v občini novega službenega mesta ter si po § 17 zo. odnosno po § 13 zmo. že po zakonu pridobi domovinstvo v tej občini. Ravno tako prestane to domovinstvo tudi ob nadaljnji premestitvi v drugo občino, če si uslužbenec v roku treh mesecev od dne odločbe o spremembi službenega sedeža zopet ni pridržal starega domovinstva.

Pridržano domovinstvo gre uslužbencu po njegovi lastni volji. Ker mu ne nalaga nobenih dolžnosti, temveč samo daje pravice, se mu lahko po svoji volji odpove s tem, da prekliče izjavo, s katero si je pridržal staro domovinstvo. V tem primeru mu gre domovinstvo občine, v kateri je njegov novi službeni sedež.

Uslužbenec dobi domovinstvo občine, v kateri je njegov stalni službeni sedež, tri mesece po dnevu odločbe, s katero je bil sprejet v službo odnosno premeščen, če si ni v tem roku pridržal starega domovinstva. Do izteka tega tromesečnega roka mu vsekakor pripada staro domovinstvo. Domovinstvo občine, v kateri je njegov novi stalni službeni sedež, si pridobi torej samo, če njegova služba v dotičnem kraju po pretoku tega tromesečnega roka še traja. Če njegova služba v tem kraju prej prestane, mu ostane staro domovinstvo. Staro domovinstvo mu torej posebno tudi ostane, če je pred potekom označenega tromesečnega roka odpuščen iz službe ali upokojen. Domovinstva v občini, kjer se nahaja njegov novi službeni sedež, uslužbenec tudi ne more pridobiti, če novi službeni kraj pred potekom trimesečnega roka pripade drugi državi, kjer je s tem služba prekinjena. Tudi v tem primeru pridrži uslužbenec staro domovinstvo, ki se ravna dalje po obeh navedenih občinskih zakonih, dokler dogovor med obema državama morebiti ne določi kaj drugega.

Odvetniška zbornica v Ljubljani v letu 1941. Zbornica je predložila po § 47 za. poročilo Visokemu komisariatu o važnejših stvareh svojega poslovanja v letu 1941. Ob pričetku l. 1941. je štela 298 članov, med letom so se nanovo vpisali trije odvetniki, umrlo jih je pet, tako da je bilo konec leta 296 članov. Točnih podatkov o številnem stanju članov, ki so se izselili iz Ljubljanske pokrajine, ni, pa tudi ne o onih, ki so izvrševali svoj poklic na ozemlju, zasedenem po nemških oblastvih. V imenik pripravnikov je bilo vpisanih na novo 25 pripravnikov, izbranih 18. Konec leta 1941. je bilo vpisanih 131 pripravnikov. Občni zbor v tem letu je glede na odredbo, da se zbornica preosnuje v sindikat, odpadel. V letu 1941. je bilo prijavljenih 31 disciplinskih slučajev. V sedemnajstih primerih je bil postopek ustavljen, obsodba je bila izrečena v enem primeru, v šestih primerih so bile poizvedbe prekinjene zaradi nastalih razmer, v petih primerih pa še tečejo, dočim so bili trije odkazani v razsojo.